

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 22. februar 2019

Sag 203/2018

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Mariann Jørn Hansen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Nykøbing Falster den 23. juni 2016 og af Østre Landsrets 14. afdeling den 20. februar 2018.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Marianne Højgaard Pedersen, Jon Stokholm, Poul Dahl Jensen, Henrik Waaben og Hanne Schmidt.

Sagen er afgjort uden mundtlig forhandling, jf. retsplejelovens § 930 a, jf. § 936, stk. 1.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse, således at 20 dage af den idømte fængselsstraf på 60 dage skal være ubetinget, mens de resterende 40 dage gøres betinget med vilkår om udførelse af samfundstjeneste i 60 timer inden for en længstetid på 6 måneder samt med vilkår om alkoholistbehandling, misbrugsbehandling og psykiatrisk behandling, og i øvrigt stadfæstelse.

Anklagemyndigheden har tilsluttet sig denne påstand.

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at fængselsstraffen er udmålt i strid med straffelovens § 64, 2. pkt., idet den ubetingede del af straffen overstiger en tredjedel af den samlede straf.

T er idømt en samlet fængselsstraf på 60 dage, som er gjort delvist betinget med vilkår om bl.a. udførelse af samfundstjeneste. Den ubetingede del af straffen kan herefter maksimalt udgøre 20 dage, jf. straffelovens § 64, 2. pkt., hvorefter en i medfør af § 58, stk. 1, fastsat fængselsstraf ikke kan overstige 3 måneder eller en tredjedel af den samlede fængselsstraf. Straffen bør derfor formildes, således at den ubetingede del ændres fra 30 dage til 20 dage. Den betingede del af straffen udgør herefter 40 dage. Som følge heraf bør der ske en tilsvarende ændring af samfundstjenestevilkåret, således at antallet af samfundstjenestetimer forhøjes fra 30 til 60 timer. En sådan ændring af straffen udgør samlet set en formildelse, selv om antallet af samfundstjenestetimer forhøjes.

Ved fastsættelsen af vilkårene for samfundstjenesten bør der lægges vægt på, at retten ifølge forarbejderne til straffelovens § 63, stk. 1, skal tage udgangspunkt i den vejledende omregningstabel om fastsættelse af timetal og længstetid. Der skal alene tages hensyn til den betingede del af frihedsstraffen. Det fremgår af tabellen, at der ved en straf på 40-50 dages betinget fængsel skal udføres samfundstjeneste i 60 timer inden for en længstetid på 6 måneder. Der er ikke grund til at fravige omregningstabellen i den foreliggende sag.

Der er ikke anledning til at ændre dommens bestemmelser om tillæggsbøde, førerretsfrakendelse og konfiskation.

T har tilsluttet sig anklagemyndighedens bemærkninger.

Retsgrundlag

Straffelovens § 64 er sålydende:

”§ 64. I forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste kan der idømmes ubetinget fængselsstraf eller bøde efter reglerne i § 58. En i medfør af § 58, stk. 1, fastsat fængselsstraf kan dog ikke overstige 3 måneder eller en tredjedel af den samlede fængselsstraf.”

Bestemmelsen i § 64, 2. pkt., blev ændret ved lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Samfundstjeneste mv.). I lovforslagets specielle bemærkninger til § 1, nr. 9 (Folketingstidende 2014-15, tillæg A, lovforslag nr. L 50) hedder det bl.a.:

”Det foreslås at indsætte en yderligere begrænsning i længden af den ubetingede frihedsstraf, der kan idømmes i forbindelse med en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, således at en sådan ubetinget fængselsstraf endvidere ikke kan overstige en tredjedel af den samlede fængselsstraf.

Ud over at den ubetingede del af en kombinationsdom med vilkår om samfundstjeneste fortsat ikke kan overstige 3 måneder, kan den ubetingede del af en sådan kombinationsdom således efter forslaget endvidere ikke overstige en tredjedel af den samlede fængselsstraf. Dette vil have selvstændig betydning for kombinationsdomme, hvor den samlede fængselsstraf er fastsat til mindre end 9 måneder.”

Højesterets begrundelse og resultat

T er fundet skyldig i vold og fornærmende tiltale over for en politiassistent (forhold 1), spirituskørsel i frakendelsestiden med en promille på 1,87 (forhold 2), kørsel i frakendelsestiden efter at have indtaget hash (forhold 3 og 4) og besiddelse af 0,35 gram hash (forhold 5). Straffen blev fastsat til fængsel i 60 dage, hvoraf 30 dage er ubetinget, mens resten af straffen ikke skal afsones, hvis han ikke begår noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom, inden for en længstetid på 6 måneder fra endelig dom udfører ulønnet samfundstjeneste i 30 timer samt undergiver sig tilsyn af Kriminalforsorgen i 1 år og efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse i denne periode undergiver sig behandling mod misbrug af alkohol og euforiserende stoffer, samt, hvis Kriminalforsorgen finder det nødvendigt, undergiver sig psykiatrisk behandling. T blev endvidere idømt en tillægsbøde på 3.000 kr. og frakendt retten til at føre motordrevet køretøj i 6 år fra den 15. oktober 2017, ligesom der hos ham blev konfiskeret 0,35 gram hash.

T og anklagemyndigheden har nedlagt samstemmende påstande om, at landsrettens dom ændres således, at kun 20 dage af den idømte straf på 60 dages fængsel gøres ubetinget, mens de resterende 40 dage gøres betinget med vilkår om udførelse af samfundstjeneste i 60 timer inden for en længstetid på 6 måneder samt med vilkår i øvrigt om behandling som fastsat ved byrettens dom og tiltrådt af landsretten. Parterne er endvidere enige om, at dommens øvrige bestemmelser ikke bør ændres.

T og anklagemyndigheden har henvist til bestemmelsen i straffelovens § 64, 2. pkt., hvorefter den ubetingede straf ved en delvis betinget dom med vilkår om samfundstjeneste ikke kan overstige 3 måneder eller en tredjedel af den samlede fængselsstraf.

Højesteret er enig med parterne i, at bestemmelsen i § 64, 2. pkt., skal forstås således, at den ubetingede del af straffen hverken kan overstige 3 måneder eller en tredjedel af den samlede fængselsstraf.

Højesteret tiltræder herefter parternes samstemmende påstande og ændrer landsrettens dom i overensstemmelse hermed, således at T idømmes fængsel i 60 dage, hvoraf 20 dage er ubetinget, mens de resterende 40 dage er betinget med vilkår om udførelse af samfundstjeneste i 60 timer inden for en længstetid på 6 måneder samt med vilkår i øvrigt som fastsat ved dommen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at 20 dage af straffen på fængsel i 60 dage gøres ubetinget, mens de resterende 40 dage gøres betinget med vilkår om udførelse af samfundstjeneste i 60 timer inden for en længstetid på 6 måneder og i øvrigt med de vilkår, der er fastsat ved dommen.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.